

der vil man da have Lejlighed til at tage Spørgsmaalet under Overvejelse. I øvrigt skal jeg anbefale Lovforslaget til videre Fremme.

A. L. Andersen: Det er jo ikke ret tidt, man kommer til at staa overfor et Lovforslag af den Karakter, som det, der her foreligger, har, nemlig gaaende ud paa at spare Staten for en Udgift. I Almindelighed er Lovforslagene af en saadan Art, at hver Gang vi vedtager en ny Lov, betyder det en ny Udgift for Staten. Nu hører jeg ganske vist den sidste ærede Taler sige, at det vel ikke er saa sandsynligt, at det her foreliggende vil medføre nogen stor Besparelse for Staten, idet der maaske vil komme mere Arbejde i Ministeriet. Det er heller ikke særlig ud fra Sparsommelighedssynspunktet, jeg vil anbefale Lovforslaget, men jeg synes, det er et Billigheds- og Retfærdighedskrav, der her kan opfyldes, idet den store almene Befolkning ikke er særlig interesseret i, at Staten giver Penge ud til at føre Kontrol med disse store Kapitaler og Godser, for at de kan forblive samlede paa een Haand. Tværtimod vil mange mene, at det maaske var mere nyttigt for Samfundet, at disse Kapitalers og Godsers Urørlighed blev ophævet. Som tidligere omtalt, har hele Kommissionen anbefalet at oprette en Lenskontrol og derunder lægge de Sager, som nu sorterer under Justitsministeriet, og som angaar Majorater og Fideikommisskapitaler og lignende. Jeg skal derfor paa mit Partis og paa mine egne Vegne anbefale dette lille Lovforslag til Tingets Velvillie. Det ser jo ud til, at det vil blive ret let at gennemføre en Ordning heraf, selv om den maaske ikke bliver ganske som den her foreslaaede. Kan den blive billigere, skal jeg selvfølgelig ikke have det mindste derimod, naar Resultatet bare bliver godt.

Justitsministeren (Zahle): Jeg skal tillade mig til det ærede 3die Medlem for 3die Kreds (Knuth), som først talte, at gøre opmærksom paa, at den Tanke, som det ærede Medlem fremsatte, og som ogsaa blev tiltraadt af det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen), og som ser saa bestikkende ud, nemlig at man blot skulde gøre op, hvad Kontrollen med Lensgodser, Majorater og Fideikommisskapitaler koster, og saa paaligne disse Kapitaler og Godser saa meget, som Udgiften for Staten er — denne Tanke lader sig ikke realisere, fordi det, saa længe

Kontrollen som hidtil føres af den almindelige Statsadministration, er aldeles umuligt at opgøre, hvad den koster Staten. Den udføres blandt andre Embedsforretninger af Statens almindelige Embedsmænd i Statens almindelige administrative Kontorer med alt Kontorhold o. s. v. ud af Statens almindelige Kontorholdsvedragsudgifter, og det er ingen givet at være saa fin en Regnemester, at han af dette kan uddrage, hvor meget Lenskontrollen koster særskilt. Hvis man derfor vil følge Kommissionens efter min Mening fuldkomne retfærdige Indstilling, at Majorats- og Fideikommissbesidderne selv skal betale, hvad Kontrollen koster, er det aldeles nødvendigt at etablere et særskilt Kontor til at udføre denne Kontrol. Nu er det jo i al Almindelighed meget smukt at være sparsommelig, men man har ikke vist nogen stor Økonomi paa Statens Vegne i den lange Aarrække, hvor man har ladet Staten betale Lenskontrollen. Og er det da saa rigtigt nu for Statens Repræsentanter at rejse sig og kræve Sparsommelighed saa absolut skarpt gennemført i det Øjeblik, man kan spare Staten for hele Udgiften til Lenskontrollen? Efter det foreliggende Lovforslag skal Staten, naar det er gennemført, ikke mere betale en eneste Øre til Lenskontrollen, men denne skal betales af de med Kontrollen begunstigede selv. Ja, hvis det ærede 3die Medlem for 3die Kreds som Medlem af dette høje Ting lader sig paavirke af sin privatretlige Stilling som en af de kontrolerede, har han fuld Grund til at kræve Sparsommelighed paa disses Vegne, men som Folkerepræsentant, som Statsrepræsentant, som Medlem af dette Ting kan han ikke paaberaabe sig Sparsommelighedshensynet mod dette Lovforslag, thi det sparer for Staten hver eneste Skilling til Lenskontrollen; af denne skal Staten ikke mere udrede en eneste Øre. Men naturligvis er det alligevel rigtigt at faa den gennemført saa sparsommeligt som muligt, og de Betragtninger, som i saa Henseende er fremsatte af alle ærede Talere, kan jeg kun finde rigtige. Men er det da saa forfærdeligt, hvad der her er Tale om, at Kontrollen vil komme til at koste? Der er Tale om at paaligne en Værdi af 356 Mill. Kr., altsaa noget over halvfjerde Hundrede Millioner Kroner, et Beløb af ca. 50,000 Kr. til Afholdelse af Udgifterne ved Kontrollen. Det er ikke nogen uoverkommelig Udgift, og jeg synes ikke, at de kontrolerede har Grund til — hvad de sikkert heller ikke vil gøre — at beklage